

17 ΝΟΕΜΒΡΗ 1974

Νικηφόρος Βρεττάκος

Μικρός τύμβος

(17 Νοεμβρίου 1973)

Δίχως τουφέκι και σπαθί, με το ήλιο στο μέτωπο,
Υπήρξατε ήρωες και ποιητές μαζί. Είστε το ποίημα.
Απλώνοντας το χέρι μου δεν φτάνει ως εκεί
Που ωραία λουλούδια τις μορφές σας
Λιτανεύει ο αέρας της αρετής. Ω παιδιά μου,

Μπροστά σ' αυτό το ποίημα μετράει μόνο η σιωπή.

Εκτωρ Κακναβάτος

Κωνικός Νοέμβρης

.....
Εκείνους τους χρόνους άκουγε : αχ
Ευκαιρία που χάθηκε με την σπληνεκτομή.
Εσύ πηγαίνοντας κατά τα Πατήσια ή ετούτο:
πόσες μέρες ακόμη του μένουνε του ήλιου;
Τα τάνκς μεταδοτικά δυσύλλαβα άνοιγαν δρόμο
Του βροντόσαυρου, καταμεσί οδόφραγμα
Κωνικός Νοέμβρης
Μετρούσες, πάλι ακέφαλο έψιλον πετρωμένο ήτα
Το άλφα πολτός από τον φάλλαγγα.
Στο στενό τι ήθελες μ' εκείνη την αφίσσα
Εσύ ένας σκύλος σε στάση εμετού;
Σου είπα μη από τα φαρμακεία τους μην περνάς
σου τη στήνουν πάλι ούθε κι αν περάσεις
Πρόσεχε πού πατάς πρόσεχε τις πρόκες,
Εσένα το λέω με την ουρανομήκη ανεμόσκαλα
Φωλιά του πυρετού, ερωδιέ,
Με τα βροντώδη τσόκαρα.

Σπύρος Κασίμης

Μας ξάφνιασε η νύχτα

Το πρωί διασχίζαμε τους δρόμους
με τα σχολικά μας βιβλία

Τη νύχτα συνεχίζαμε τη ζωή της ημέρας,
Φυλάγοντας τον ήλιο. Οι φοιτήτριες
Χόρευαν και τραγουδούσαν.

Έτσι μας χαρακτήρισαν συνωμότες.

Στο μεγάλο σχολείο μας ξάφνιασε ηνύχτα
Με τόσους βαριά τραυματισμένους γύρω μας,
Χωρίς γάζες, οξυγόνο,
Χωρίς φάρμακα, γιατρό, ασθενοφόρα.

Μια ριπή πολυβόλου τραυματίζει το φως.

Στα υπνοδωμάτια των παιδικών μας χρόνων
Με το εικόνισμα της Παναγιάς ποιός ονειρεύεται
Ειρηνικές παρελάσεις;

Μας κυνηγούσαν στα ερημικά πάρκα και τις παρόδους,
γιατί-λέει-θα καίγαμε την πόλη
με τον ήλιο που κρύβαμε.

Γιάννης Κουτσοχέρας

Ο έφηβος των Αθηνών

Είμαι ο Διομήδης- ο έφηβος των Αθηνών
Που έθασα με της καρδιάς μου το αίμα
Την τρανή κραυγή της λευτεριάς

Τραγουδώντας την και αποχαιρετώντας.

Πάνος Κυπαρίσης

Οι κυνηγοί

Γκρεμισμένη πύλη, και οι συνδουλιστές, στις στολές, οργιάζουν
Έρπει το αίμα αργά
Ψιθυρίζει
Η Μαρία·
Άδεια τα μάτια, γυαλιά

Βαθαίνει η νύχτα μέσα στη νύχτα
Κλέβοντας κι άλλο σκοτάδι,
Άσωστα νιάτα μ' ένα φως στα μαλλιά

Νοσοκομεία ημίφωτα
Δάδρομοι, διαχωριστικά·
Τάξη θανάτου, πένθιμοι σταθμοί

Θριαμβεύουν οι κυνηγοί

Οι πισίνες στους ορόφους ψηλά
κι αυτοί
χορηγοί πια με μαύρα γυαλιά
νωχελικοί μες στ' ανάκλιτρα

Λάμπουν γυάλινοι πολιτισμοί

Με τόση νύχτα πώς μπορείς;
Με τόσα κόκκαλα ανθισμένα

Πρόδρομος Μάρκογλου

Συμβάν

Το αίμα τους
Καθώς σπάζουν τα φράγματα χύθηκε
Προορισμένο κιόλας ν' αρδέψει τη γη
Σα ρόδι θρυμματισμένο ιρίδισε
Σκορπίζοντας απαστράπτοντα σπέρματα
Για μian ανθοφορία
Σε μian άλλη άνοιξη που θά' ρθει-
    Να υψωθεί στον κόκκινο ουρανό
    Ο ρόδακας
    Του πιο κόκκινου ηλιοτρόπιου.

Λένα Παππά

Στούς σκοτομένους σπουδαστές του Νοεμβρίου

Μάτια κλειδωμένα, χέρια παγωμένα
Κείτεται
-δεκοχτώ χρονώ ήτανε δεν ήτανε-
για να έχω εγώ πουλιά-φτερά στα χέρια μου,
και συ στο σπιτάκι σου,
μια γλάστρα με βασιλικό στο πεζουλάκι
και τα παιδιά μας ξένοιαστα να χτίζουμε το μέλλον.

Η μάνα του τον περιμένει και δεν έρχεται,
Η άνοιξη του παίζει και δεν την ξέρει πια.
Στις φλέβες του αίμα σταματημένο και πικρό,
Γυλί σπασμένο ο κόσμος, σωριασμένο πάνω του.
Για να έχω εγώ τον άπσορο μου ύπνο
Και συ γαρύφαλλο στο στόμα σου,
Για νά' χουν τα παιδιά μας το δικό τους ήλιο...

Λεντέρης Πούλιος

Αθήνα

.....

Ακου το ουρλιαχτό του περιπολικού και κοίτα
Αυτούς που στυς βάζουν στο αυτοκίνητο και
Βιαστικά τους οδηγούν στο τμήμα .
Με προβολείς στο μάτι τους ρίχνουν κάτω
Τους ψάχνουν κι η μέση τους σπάει στο τραπέζι
Και τους αφήνουν με το στόμα πεταμένο
Στον ουρανό πάνω σ' ένα κολοσιαίο
Κλάξον αυτοκινήτου πάνω στο δάπεδο του γραφείου
Τα παιδιά με τα γυαλιστερά εξαρτήματα
Ειδικευμένα στον τρόμο και τα μεγαλοπρεπή
Σειρήνια στα μάτια τους.

Κι αυτοί που
Έχουν δολοφονηθεί αδιαμαρτύρητα ή πετάχτηκαν
Απ' την ταράτσα του κτιρίου μετά το πέρας
Των ανακρίσεων όπως γίνεται στο σινεμά
Κι αυτοί που αφανίστηκαν μες στη θάλασσα
Θέλοντας να το σκάσουν και οι καιροί
Αποθρασύνοντας τον ισχυρό
Σ' αυτό τον κόσμο τον παράφρονα της φυλακής.

Κι αυτοί που πολτοποιήθηκαν απ' τα τανκς
Μέσα στο Πολυτεχνείο ή έσκασαν απ' τα
καπνογόνα κι αυτοί που σταυρώθηκαν
Στα διασταυρούμενα πυρά
Φωνάζοντας μέχρι τον άλλο κόσμο
«ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ»

Γιώργης Σαράντης

Εδώ Πολυτεχνείο

Τρεις νύχτες καίγανε οι φωτιές
Την τελευταία ακούστηκαν καμπάνες
Κάπου αλλού θα παίζεται η ζωή μας σκέφτηκα
Και τότε τον είδα

Λαμπαδιασμένο απ' τις ζητωκραυγές
Να τρέχει προς το θάνατο
Αλέξανδρε του φώναξα

Αλέξανδρε

Κι ύστερα πιο σπαραχτικά Αλέξανδρεε, πάλι και πάλι

Καθώς έσκυψα να τον σηκώσω από την άσφαλτο
Δε βρήκα παρά στάχτη

Σ' όλους τους δρόμους
Οι στρατιώτες πυροβολούσαν το φόβο τους

Τάκης Σινόπουλος

Δοκίμιο '73 - '74

V

Υπάρχει ένα παράθυρο καμωμένο κόσκινο στη φωτογραφία του δρόμου.
Τώρα η σκάλα σε διασχίζει καθέτως απ' το υπόγειο ως τον αυχένα.
Κάποιος ανεβαίνει μ' ένα τρανζίστορ ρυθμικός πολλαπλασιασμός των
ειδήσεων. Στη μικρή οθόνη τα πρόσωπα εναλλάσσονται σταθερά δίχως
πολλούς θορύβους. Η εξουσία όπως πάντοτε φωτίζεται με τετραγωνισμένο
φως. Ιαχές. Το πλήθος.

Στο μεταξύ το πλήθος. Αόρατα μάτια με τρεις διαστάσεις ακτινογραφούν
εισερχομένους εξερχομένους διερχομένους. Τα περιστροφικά ακίνητα βαθειά
μέσα τους σαφώς οπλισμένα.

Το πλήθος φεύγει έφυγε.

Κι εκεί σε βρήκαν αργότερα με μια ριπή (τρύπες 7-8) στη πλάτη σου ετών

ας πούμε 24 καμιά ταυτότητα.

XII

Ταξίδι στο μεγάλο διάδρομο καταργημένος χρόνος. Οχι σκοτάδι μήτε μισοσκοτάδο μήτε και φως. Ταξίδι τα χαράματα σ' ένα γυμνό τοπίο σκοποβολής. Η βρύση πλένει χέρια κα πουκάμισο οι εφημερίδες καταπίνουν τις φωνές.

Αστυνομίες αμίλητες μέσα σε σκοτεινές αστυνομίες. Πρωθυπουργοί με Σκεπασμένο πρόσωπο. Απάνω οι νόμοι σε σειρές σοφή συναρμογή και διάταξη με τους συνήθεις αγωγούς σωλήνες σωληνώσεις πολλαπλά κυκλώματα με θύρες διαφυγής. Κυκλοφορία παράπλευρη για τους αξιοπρεπείς φονιάδες

Κι εσείς που ωστόσο συνεχίζετε κρατώντας προστατεύοντας στα δόντια σας την τελευταία σας λέξη.

Το λάθος των μηχανουργών.

Τάκης Χατζηαναγνώστου Ενας πολίτης ελεινής μορφής

.....
Ωστόσο οι μηχανές μήτε από ιστορία ξέρουν, μήτε από καρδιά. Οι ερπύστριες γύρισαν. Το αγριο τέρας, αναποδογύρισε τη γυναίκα, μάττισε την ασφαλτο, σκαρφάλωσε στο πεζοδρόμιο. Τα παιδιά, αλύγιστα, τραγουδούσαν ασταμάτητα μπροστά του, σκαρφάλωμένα σαν άγγελοι θεού πάνω στα κάγκελα της πύλης. Μαζί τους πάντα κι εκείνος κι δυό του γιοί. Το τέρας μούγκρισε, πήρε φόρα, ώρμησε. Η πύλη γκρεμίστηκε στο λεφτό, έγινε άμορφος σωρός, χώματα, σίδερα. Ο όλεθρος κι θάνατος πέρασαν από πάνω αδάκρυτοι, αλέθοντας πέτρες, τραγούδια και σάρκες.

***

Με την αύριο, όταν οι δυνάμεις της «εξουσίας» καθάριζαν τον τόπο της σφαγής απ' τα αίματα κα τις άλλες ακαθαρσίες, βρήκαν μες στο σωρό ένα κομμάτι ξεσκισμένο σακκακιού, με μίαν ανοιχτή τσέπη να χάσκη μπροστά στα βαριεστημένα τους μάτια. Μεσ' απ' αυτήν την τσέπη ξεμύτιζε ένα βρώμικο χαρτί. Το τράβηξαν, το εξέτασαν. Διάβασαν τούτα τα γράμματα με μολύβι.

Καταγγέλλω

Καταγγέλλω τον εαυτό μου, που δεν ξύπνησα πιο μπροστά, που δεν ξεσηκώθηκα πιο μπροστά, ν' αντιστα θώ στη βία και στον τρόπο.

Καταγγέλλω τον εαυτό μου, που υπήρξα ένας πολίτης ελεινής μορφής.